

Kenger ve İlhan'ın
Tuğgeneral Tayyar
Argun önündeki
itiraflarını

ACIKLIYORUZ

Çelişkiyi izah edemediler

Yunus İlhan, Okkeş Kenger ile yüzleştirildiği zaman ikisi birbirlerinden farklı ifadeler vermişler ve yüzleştirme zaptı bu şekilde imzalanmıştı. Oysa her ikisi de işkence gördüklerini iddia ediyorlardı. Heyet Başkanı Hacımırzaoğlu'nun "Sana bu kadar korkunç işkenceler yapıldıysa, yüzleştirme zaptında neden ikinizin ifadeleri çelişiyor? İşkence eden adamlar ifadelerinizi birbirine uyduramazlar mıydı?" şeklindeki sorusuna Yunus İlhan

uzun süre cevap veremedi. Başkan bunun üzerine Kenger'i de kürsüye çağırarak aynı soruyu sordu. Bunun üzerine önce Yunus İlhan konuştu: "Salman İliksoy'u kurtarmak için bize tertip yaptılar, bizi birbirimize düşürmek için çelişkili ifade yazdılar" dedi. Kenger de aynı şekilde "Bizi birbirimize düşürmek için" diye tekrarladı. Oysa sanıkların ifadeleri arasında çelişki olması onları birbirine düşürmez, aksine suçluluklarını azaltarak birbirlerine daha yaklaştırdı.

FOTOĞRAF: KORHAN ATAY

**ÖKKEŞ KENGER'İN
EMNİYETTE
VERDİĞİ İFADE**

**Olayları
tertiplenler
ÜGD 1. ve 2.**

Başkanlarıdır!

• "Sinemadan çıkanlar, Belediye tarafından daha önce hazırlandığını duyduğum sopoları aldılar"

Sanık: Okkeş Kenger, Durdu Mehmet ve Ümmü Oğlu 1956 doğumlu, aslen Kahramanmaraş İli Kuzucak köyü halkından olup halen aynı yerde oturur Gaziantep Eğitim Enstitüsü İkinci sınıfta 284 nolu öğrenci. (Matematik-Gündüz Bölümü). Sanık olarak alınan ifadesinde olay sürdüğünde:

"Ben Gaziantep Eğitim Enstitüsünde öğrenciydim. 27.1.1978 gününden beri okulum kapalı bulunmaktadır. Ben okulum kapalı olduğu sıralarda köyde bulunuyordum. Bir ara da tahminen bir ay kadar Gaziantep'te Yunus Mensucat Halı Fabrikasında çalıştım. Daha sonra tekrar köyeye döndüm. Ben lise sıralarında bir siyasi görüş sahibi değildim. Ancak Eğitim Enstitüsüne (Devamı sa.7, sü.4'de)

Kenger: "Bombayı kargasalık için attık"

Ökkeş Kenger: "Bomba emrini Leblebici ile görüşen ÜGD ikinci başkanı verdi"

Yunus İlhan ağlayarak, eyleme itildiğini söyledi

Yunus İlhan ağlayarak, eyleme itildiğini söyledi

İşçiler Söke Kaymakamının makamında işverenin kanunsuzluklarını anlattılar. 130 liraya çalışmak istemiyoruz. Hükümet 160 lira tespit etti dediler. Kaymakam dinledi. Henüz bir cevap vermedi.

BU HAYAT PAHALILIĞINDA ASGARI ÜCRET BİLE KOMİK KALIRKEN
**Söke' de tarım işçilerine
asgari ücret de verilmiyor**

• Bazı işverenler "hükümet ne tespit ederse etsin, biz 130 liradan fazla vermeyiz" diyorlar
• Ovada asgari ücret için mücadele sürüyor

Seyirciyi sömüren yapımcıları eleştiren Fatma Gırık, Fikret Hakan, Türkan Şoray ve Tarık Akan basın toplantısında. (Fotoğraf: Abdullah KURTAY)

**Eski filmler, afişleri
değiştirilerek yeniden gösteriliyor**

• Fikret Hakan "Ham film kaçakçılığı yapanların kimler olduğunu biliyoruz"

• Moskova yanısı TKP, MHP'lilerle aynı doğrultuda TİKP Başkanı Perinçek'ten hesap sorulmasını istiyor

ADANA (ÖZEL)
K.Maraş Davasında Çiçek Sinemasına bomba atılmadan önce olayları başlatmaktan sanık olarak yargılanan Okkeş Kenger'in, sorgusunda inkar ettiği olay zaptı belgesi, Sıkıyönetim Komutan Yardımcısı Tuğgeneral Tayyar Argun Binbaşı Naci Subaşi ve Astegmen İhsan Olgun'un imzalarını taşıyor. Kenger itiraflarında, Çiçek Sinemasına bombayı, kargasalık çıkarmak için attıklarını itiraf ediyor. Yunus İLHAN ise itiraflarında, eyleme itildiğini ağlayarak belirtiyor.
Cuma günkü duruşmada sorgusu ya- (Devamı sa.7, sü.1'de)

**IMF ile anlaşmaya
varıldı**

HABER MERKEZİ
Uluslararası Para Fonu (IMF) ile Türkiye arasında Paris'te bir süredir sürdürülen görüşmeler küçük bazı ayrıntılar dışında anlaşmaya sonlandı.
Türkiye'nin hazırlayacağı ve önümüzdeki yıllarda Türkiye ekonomisinin nasıl bir rota izleyeceğini belirleyecek olan "Niyet Mektubu" Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu tarafından imzalanarak IMF Direktörü Jack De Larosier'e sunulacak.
Müezzinoğlu, bu amaçla 13 Haziranda Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) Paris'te yapılacak toplantısına katılacak.
İSVİÇRE-TÜRKİYE GÖRÜŞMESİ
Öte yandan, 30 Mayıs'ta Paris'te karara bağlanan 906 milyon dolarlık devletten devlete yardım için Türkiye'ye yardım taahhüt eden ülkelerle yapılacak toplantıların ilki İsviçre ile dün saat 18.00'de Paris'te (Devamı sa.7, sü.10'da)

Leblebici tahliye olurken "Bu davayı yırttık daha da yırtacağız" dedi

**Erbakan
Rusya'yı
sevindiriyor**

CEVIT hükümetinin ve Denktaş'ın Kıbrıs sorununun çözümü için gösterdikleri çabayı, olumlu buluyor ve destekliyoruz.
Şimdiye kadar gerek ülkemizdeki şoven ve ırkçı güçler, gerekse Sovyetler Birliği bu işi yokuşa sürebilmek için ellerinden geleni yaptılar.
Denktaş'ın anlaşma imzalamak için fedakarlıklara hazır olduklarını belirten açıklamaları ve Kıbrıslı Türk gazetecilerin tutumu olumlu adımların devamıdır. Denktaş, taviz ve anlaşmadan yana olduklarını belirten açıklamayı MSP'nin saldırısı üzerine yaptı. Başından beri Kıbrıs sorununda fetihçi bir tutum alan Erbakan'ın partisi, olumlu adımları görünce saldırıyı artırdı. Bu konuda onların (Devamı sa.7, sü.6'da)

Aydınlık

DAVETLİLERİN KATILMADIĞI

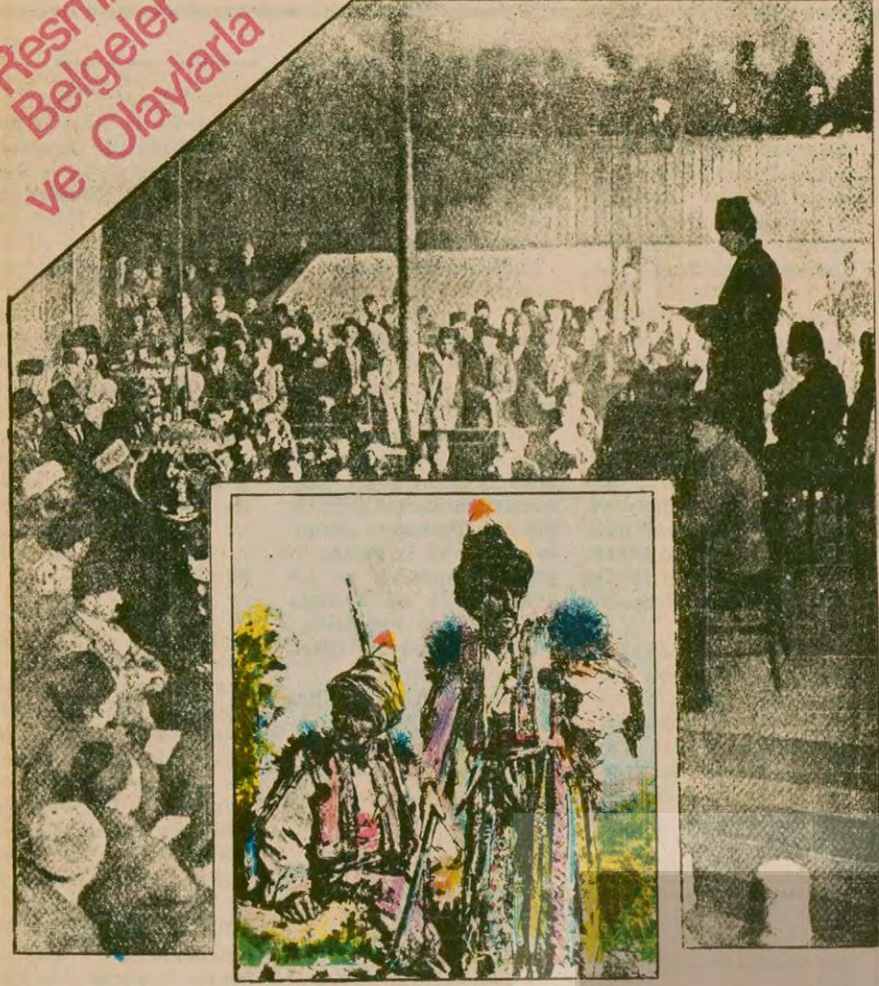
**MHP KURULTAYINA
SADECE GAZETEMİZ
ÇAĞRILMADI**

• Kurultay' a giden MHP' liler Belediye işçilerine ateş açtı, bir kişi yaralandı
ANKARA (ÖZEL)
MHP 14. Kurultayı dün Ankara Atatürk Spor Salonunda çalışmalarına başladı. MHP'lilerin ileri sürdüklerinin aksine Kurultaya davetlilerin ilgi göstermediği dikkati çekti. Onbin kişilik salonda 1268 kişiden oluşan Kurultay delegeleri dışında ikibin beşyüz kişilik bir komando topluluğu, az sayıda davetli ve basın mensubu bulunuyordu. Kurultaya katılan konuklar arasında hü- (Devamı sa.7, sü.8'de)

**Çin:
"U-2'lerin uçuşuna
izin verileceği
kesinlikle yalandır"**

Yazısı 3. sayfada

Resmi Belgeler ve Olaylarla

BAŞBAKAN RAUF ORBAY:

"Türkiye halkının en yiğit evlatları Türkler ve Kürtlerdir"

İzmir kurtulmuştu... Yıllardır silah elde savaşan Türkiye, kurtuluşunu İzmir'in rıhtımında noktalyordu. İşgalci Anadolu'nun bağrından sökülüp atılmıştı. Müttefik Devletler müteke tekli ediyor. Daha henüz işgalcilerin elinde bulunan İstanbul bile, Anadolu'ya birleşiyor, zaferi sevinçle kutluyordu. Kurtuluş Savaşı bitmişti, şimdi sıra barış görüşmelerindeydi...

Türkiye'deki menfaatlerini kaybeden emperyalistler dahada büyük darbeler yemekten korkuyorlardı. Genç Türkiye Cumhuriyeti ise silahla kazanılmış bir Milli Kurtuluş Savaşının bedeli olarak emperyalistlerin karşısına oturuyordu. Ortada, Osmanlı İmparatorluğundan kalmış bir yığın sorun vardı. Kapıyı-lasyonlar, borçlar, imtiyazlar... Bir de Osmanlılardan miras "azınlıklar sorunu" vardı. Emperyalistler ise Türkiye ekonomik ve siyasi bağınımsızlığını sınırlandırmak için çeşitli tekliflerle beklilyordu.

İngilizlerin Musul'u işgal etmeleri üzerine Kürtler onların özerklik vaatlerine aldırmadan varlıklarını korumak için silaha sarıldılar. İngiltere bir yandan Kürtlerin hamisi pozlarını takinirken, bir yandan da Musul'da yukarıda fotoğrafı görülen Seyh Mahmut önderliğindeki Kürtleri bombalarla sindirmeye çalışıyordu.

İngilizlerin Musul'daki çıkarları

Burada konumuz itibariyle bu konferanstaki "azınlıklar sorunu" üzerinde duracağız. Türkiye Heyeti ile Müttefik Devletler arasındaki en hararetli tartışmalardan biri de bu alanda cereyan etti. Ve Musul sorunu tartışılırken Kürtler de gerek konferansta, gerekse Büyük Millet Meclisinde uzun konuşmalarını konu oldu.

Aynı zamanda İngilizler Musul'da yönetimi altındaki Kürtleri, Türkiye'ye, Irak'a, İran'a ve o zamanlar sosyalist olan Sovyetler Birliği'ne karşı da bir tehdit vasıtası olarak kullanmak istiyorlardı.

İngiltere'nin bu emellerinin önünde iki engel vardı. Birisi Kürtler diğeri ise bu bölgede Kürtler ve Türkler adına hak iddia eden Türkiye hükümeti... İngiltere bölgeye hakim olabilmek için bu iki engeli de aşmak zorundaydı.

İngilizler Kürt meselesinde bir adım geriliyorlar

İngilizlerin bu bölgedeki politikaları milliyetten insanlar arasında en kalabalık kitleyi Kürtler meydana getiriyordu. Bu yüzden Musul'un kimde kalacağı biraz da Kürtlere bağlı idi. İngiltere, Konferansta Irak üzerinde sağladığı "işgal haklarına" dayanarak konuşuyor ve Kürtlerin baş savunucusu pozlarına bürünüyor. İngilizlere göre "Kürtler, Türklerle beraber yaşamak istemiyorlardı. Kendisi ise Kürtlere mandası altında

Lord Curzon'a cevap veren İnönü

"Türkiye'de Müslüman azınlık yoktur. Çünkü kuramsal olduğu gibi uygulamada da Müslüman unsurlar arasında hiç bir ayırım gözetilmemektedir"

İzmir'in kurtuluşu ile bağımsızlık savaşı noktalanıyordu.

Kurtuluş Savaşında KÜRTLER

4. BÖLÜM LOZAN KONFERANSI...

13 Hazırlayan: AYDOĞAN BÜYÜKOZDEN

Musul'da İngilizlerin büyük çıkarları vardı. Bu yüzden Lozan Konferansında Kürtler bir kere daha emperyalistlerle Türkiye arasında tartışma konusu oldu

Lozan'da emperyalistlerle Türkiye karşı karşıya geldi. İnönü Konferansta Türk ve Kürtlerin temsilcisi olarak katıldığını söylüyor.

Aydınlık

İngilizler Musul'un çoğunluğunu Kürtlerin teşkil ettiğini söyleyerek bu bölge üzerinde hak iddia ediyordu.

Mecliste bir konuşma yapan Yusuf Ziya Bey: "Kürtlerin varlığı ve büyük çoğunluğu Türkiye'dedir. Türklerle kaderini birleştirmiştir. Lozan'daki kurulumuz Türk ve Kürt'ün hepsini birden temsil etmektedir" diyordu.

"Türkiye halkının en yiğit evlatları"

Başbakan Rauf Orbay Meclisin 4 Ocak 1923 günkü toplantısında Lozan Konferansı hakkında milletvekillerine bilgi verirken Musul konusunda ki görüşmeler hakkında şunları söylüyordu:

"Musul, büyük çoğunluğu bir inanç, bir istek, bir duygu, mutlulukta ve felakette bir, tek kurtuluş yolu bizimle birlikte yaşamak olan Türkiye halkının en yiğit evlatları Kürtler ve Kürtlerin otur-

duğu bir ilimdir. Süleymaniye ve Kerkük sancaklarını görenler ve bilenenler bir bakışta bu birliği anırlar."

Rauf Orbay daha sonra İngilizlerin Musul'u geri vermeme kararını eleştiriyor ve bir yandan da bu bölgedeki petrol ve diğer gelir kaynakları için "bizi kendileriyle eşit gören milletlerle her zaman alış-verişe hazırız" diyerek İngilizlere garanti verirken, uzlaşma sağlamak istiyordu.

Aynı gün bir konuşma yapan Bitlis Milletvekili Yusuf Ziya Bey bu konuya değinerek şunları söylüyordu:

"Musul'u Kürt olduğu için bize vermiyoruz. Öyle ise, Türkiye'ye verilmesi daha da gereklidir. Çünkü, Kürtün varlığı ve büyük çoğunluğu

Türkiye'dedir. Türkiye'de olacaklar, Türklerle kaderlerini birleştirmişlerdir. Türkiye topluluğu esasını kabul etmişlerdir. Bu duruma göre, Kürtlerin küçük bir azınlığı için Musul'u anavatanından ayırmak isteyen ses, hak-konuşmadır. Lozanda ki Kurulumuz Türk ve Kürtün hepsini birden temsil etmektedir..." (Zabit Cerideleri, 4.1. 1923 günkü oturum)

"Müslüman azınlıklara hiç bir ayırım gözetilmemektedir"

Lozan Konferansında ilk defa "azınlıklar meselesi" konuşulurken açık olarak Musul ve Kürtler tartışıldı. Tartış-

malarn ilk bölümünde Türkiye'de yaşayan Ermeni, Rum, Asuri, Keldani, Nasturi gibi Hristiyan dine mensup azınlıkların durumu ele alınmıştı.

Bu tartışmalar sırasında Türk yönetimi altında bulunmaktan tamamiyle memnun olduklarını söylemişler. Durumun gerçekten böyle olduğuna ummak isterim. Ne olursa olsun, Alt-Komisyona, bu inandırıcı sözler üzerine, koruma tedbirlerini, yalnız Müslüman olmayan azınlıklara sınırlanmayı kabul etmiştir." (Lozan Barış Konferansı Tutanakları, Takım 1, Cilt 1, Kitap 1, s. 301-302)

Alt-Komisyona önce, bütün etnik azınlıkların, başka bir deyişle, Müslüman-olmayan azınlıkların gibi Müslüman azınlıkların da örneğin Kürtlerin, Çerkeslerin ve Arapların-tasarıdaki koruma tedbirlerinden yararlanmalarında direnmişti. Türk Temsilci Heyeti, bu azınlıkların korunmaya ihtiyacı olmadığını ve Türk yönetimi altında bulunmaktan tamamiyle memnun olduklarını söylemiştir. Durumun gerçekten böyle olduğuna ummak isterim. Ne olursa olsun, Alt-Komisyona, bu inandırıcı sözler üzerine, koruma tedbirlerini, yalnız Müslüman olmayan azınlıklara sınırlanmayı kabul etmiştir." (Lozan Barış Konferansı Tutanakları, Takım 1, Cilt 1, Kitap 1, s. 301-302)

İnönü: "Müslüman unsurlar arasında ayırım gözetilmiyor"

İnönü, Curzon'un bu sözleri üzerine verdiği cevapta şunları söylüyordu:

"Azınlık terimine ayrı bir anlam verilmesi, Müttefiklerce, Türk Temsilci Heyetine yapılmış önemli bir taviz gibi gösterilmektedir. Türk Temsilci Heyeti durumu böyle görmemektedir. Türkiye'de hiç bir Müslüman azınlık yoktur; çünkü kuramsal olduğu kadar uygulamada da, Müslüman nüfusun çoğu unsurlar arasında hiç bir ayırım gözetilmemektedir." (age, s.306)

Yarın: İnönü: "TBMM Hükümeti Türk ve Kürtlerin hükümetidir"

Milli Eğitim Bakanlığınca yayınlanan İslam Ansiklopedisine göre KÜRTLERİN SOY VE TARİHLERİ

19. YÜZYILDA KÜRTLER SAYISIZ DEFA İSYAN ETTİLER

...NADİR ŞAH DÖNEMİ

Bunun üzerine Nadir Şah 1734'de Kafkasya'da harekete geçti. Saumucular arasında 6 bin de Kürt bulunan Tiflis'i aldı. 1736 sult anlaşımsı ile, eski 1639 hudutları iade edildi. 1743'te Nadir Şah yeniden Türk ülkesine istila etti, Arap ve Kürtlerin yadımına rağmen, Senna'ya kadar püskürtüldü ve orada ağır bir mağlubiyete uğradı.

Nadir Şah'ın Osman Paşa ile olan muharebeleri hakkında Gürani lehçesinde bir destan mevcut olmakla beraber, bu hükümdar Kürtler arasında pek şöhrat kazanmış görünmüyor. Ardalanlılar nezdinde Nadir Şah'ın Subhan-Verd Han yerine kadeşini geçirmesi halkın ayaklanmasına sebep oldu. 1727'de Türkmenlerin, bir isyanı sırasında Horasan Kürtleri (Çemişkezek ve Karaçorlu) Nadir Şah'a yardımından kaçmadılar. O da bunları cezalandırarak Meşhed'e nakletti. Nadir Şah, 1747'de bir kere daha Horasan'ın asi Kürtlerini cezalandırması giderken katlediati. Kürtler, Nadir Şah'ın ölümünü izleyen kargaşalığa katıldılar ise de Babali İnan işlerine katışmadı.

...KÜRT ZEND SÜALESİ

Nadir Şah'ın ölümünden sonra, Karim Han Zend İran'ın büyük bir kısmını idare etti. Zender ikinci derecede bir Kürt kabilesiydi. Hemedan ve Malayir arasında, İgar da, yerleşmiş bulunuyorlardı. Nadir Şah devrinde Zender Horasan'a nakledilmiş iseler de, onun ölümünden sonra, yurtlarına döndüler. Ali Han'ın 1794'de ölümü ile sülale nihayete erdi. Karim Han, seleflerine uyarak, Kürdistan'dan Şiraz'a birçok Kürt kabileleri getirmişti.

...KAÇARLAR ZAMANINDA KÜRTLER

Ağa Muhammed Şah Kaçar'ın ölümünden sonra 1797, Şadik Han Şakaki saltanatı elde etmek sevdasına düştü. İranlılar 1805'ten itibaren Süleymaniye'li Abd al-Rahman Paşa'ya yardımda bulunmuşlardı. 1821'de Haydaranlu ve Sipkan Kürt kabileleri yuzundan çıkan karşıkkıllar neticesi, İranlılar Bitlis ve Muş'a kadar Türk arazisini işgal ettiler. Aynı zamanda Kirmanşah yolundan Bağdat civarında Şereban'a kadar girdiler. Erzurum'da 1823'de imzalanmış Sult anlaşımsı 1639 hudutlarını iade etti. Lakin İranlılar Kürtler ile meskun Zohab mmtikasını tahliye etmek istemediler. Süleymaniye meseleleri aşkda kaçıyordu. 1842'de yeni bir harp patlayacak İngiltere ve Rusya'nın araya girmesi üzerine 1847'de Erzurum'da yeni bir anlaşma akdedildi. Buna göre, Zohab ikkiye tahkim ediliyor. İran da Türkiye lehine Süleymaniye üzerinde her türlü iddialardan vazgeçiyordu. Dört devletin mümessillerinden kaçı-bir komisyon, 1848-1852 senelerinde hudut boyunca doladı. Osmanlı delegesi Dennis Pasa varılan bazı neticeleri kabul etmedi. Kotur nahiyasını yalnız askeri kuvvetler ile işgal ettirmekle kalmadı, aynı zamanda bir müzekkere ile Türkiye'nin Ürmiye gölünün güney batısındaki Kürt nahiyelerinin bütünü üzerindeki mülkiyet hukukunu savundu.

...KÜRTLERİN 1830 İSYANI

XIX. asrda, çok karışık bir durumda bulunan Osmanlı devletini, Mahmud II. daha bu asrın başlarından itibaren, ıslah etmeye uğraşıyordu. Ezcimle büyük bir tehlike tes-

...Nadir Şah'ın ölümünden sonra Kürt Zend sülalesi İran'ın büyük kısmını idare etti

...1830'da isyan eden Badr Han'ın hareketi tam 17 yıl sürdü. Sonunda Badr Han teslim oldu

...1830'da isyan eden Badr Han'ın hareketi tam 17 yıl sürdü. Sonunda Badr Han teslim oldu

...1830'da isyan eden Badr Han'ın hareketi tam 17 yıl sürdü. Sonunda Badr Han teslim oldu

YARIN: 1925'te Birleşmiş Milletler Musul'u Irak'a verdi